

Verslag Inspiratiesessie ‘Samen leren met impact’

3 maart 2020, de Observant, Amersfoort,
Moderator Bart Eigeman, experts en deelnemers: pagina 2

Gezamenlijke problemen los je niet alleen op

Calamiteiten in de jeugdzorg hebben grote maatschappelijke impact. De behoefte is groot om te zorgen dat ‘zoiets nooit meer voorkomt’. De verwachtingen met betrekking tot het voorkomen van calamiteiten zijn daarom hooggespannen. De praktijk is echter weerbarstig. Gezamenlijke problemen los je niet alleen op. Samen leren vraagt om openheid naar elkaar en kwetsbaarheid durven laten zien.

GA JE MEE
VERDWALEN

IK
WEET DE WEG

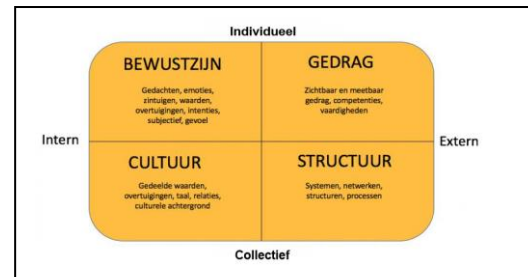
Loeje

Wat weten we van sectorbreed leren? NIVEL rapport

Het rapport ‘Sectorbreed leren van calamiteiten in de jeugdhulpverlening’¹ laat zien dat incidenten vaak ontstaan in de afstemming tussen organisaties en niet als het gevolg van één enkele fout van één persoon. Het rapport trekt een harde conclusie: “We praten wel, maar doen we het ook anders?”
Marianne Boelema: “Bestuurders zijn essentieel voor de leerattitude in een organisatie”.

Leerreviews is samen leren

Leerreviews zijn een middel om als betrokken organisaties samen te leren van calamiteiten. Enkele ervaringen:
Jos Coenen n.a.v. een casus ‘shaken baby syndroom’: In de casegroep (hulpverleners) gaat het om gedeeld begrip voor wat er is gebeurd. Dat vraagt om een open ‘mind’ naar elkaar. Dat bereik je alleen maar als de casegroep veilig is. Het reviewteam (managers) vertaalt de bevindingen naar verbetermaatregelen op organisatie-/systeemniveau.

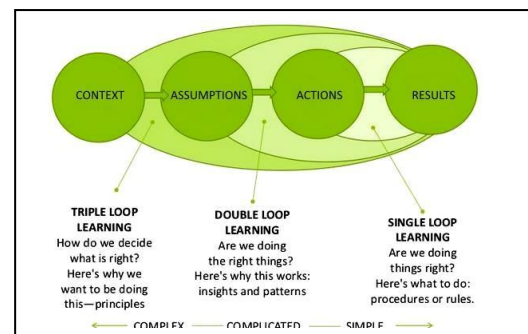
Anita Kraak en Hans Nusse legden aan de hand van het ‘kwadrant’² uit dat zij de betrokkenen in hun reviews laten zien dat de primaire reactie van bestuurders en toezichthouders bij een calamiteit ‘rechts’ in het kwadrant ligt. Zij legden uit dat de weg naar verandering vaak ‘links’ in het kwadrant ligt.

Baukje Vermeiden: Ouders willen zich erkend voelen: ouderschap is het meest kwetsbare van je zijn.

Samen Lerend Doen Wat Werkt

Anita Kraak liet zien hoe schuldgevoel werkt als iemand ondanks de juiste interventie toch aan hartfalen overlijdt. Om te kunnen leren moeten we afstand durven nemen van het maatschappelijke maakbaarheidsdenken: we kunnen domweg niet alles oplossen....

Drie-loops leren (transformationeel leren) richt zich op het niveau van de waarden/de bedoeling. Leren op dat niveau geeft inzichten die tot anders handelen leiden (N = 1 naar N = veel). “Toen ik eenmaal dat inzicht had, kon ik dat niet meer uitschakelen.” Voorwaarden: een degelijke beroepsbasis en onvoorwaardelijke steun in de organisatie.

Thuiszitters en ‘Gedragswerk’

Bart van Kessel: Thuiszittende scholieren zijn bij uitstek een voorbeeld, waarbij meer organisaties betrokken zijn en waar het lastig is om vooruitgang te boeken. ‘Gedragswerk’ slaat de brug tussen onderwijs en het overige jeugddomein. Ongewenst thuiszitten oplossen is voor 80% een kwestie van beleid, maar voor 20% maatwerk. Gedragswerk en Learning Together ontwikkelen nu samen korte leerreviews om in één dag met de direct betrokkenen naar oplossingen te zoeken.

René Peeters: Waar het om gaat is moed, dat je durft te staan en kwetsbaar te zijn. Dan durven anderen je ook in vertrouwen te nemen. Onderwijs vraagt soms te veel van kinderen: zet niet de lesstof centraal, maar het kind (en luister daarnaar!). En naar de politiek: rekenschap is niet hetzelfde als afrekenen.

¹ <https://www.nivel.nl/nl/publicatie/sectorbreed-leren-van-calamiteiten-de-jeugdhulpverlening>

² De vier kwadranten van de Amerikaanse filosoof Ken Wilber helpen organisaties te bepalen welke veranderingen men wil bereiken op individueel en samenlevingsniveau. De vier perspectieven vullen elkaar aan en zijn de voorwaarde voor een optimaal veranderingsproces.

Wat hebben we geleerd?

Na inspirerende inleidingen volgde een even interessante discussie. In plaats van die woordelijk te verslaan, is gekozen voor een beeldverslag.

Samen leren met impact

Associatie voor Jeugd
ONTMOETEN, INSPIREREN, INNOVEREN

Learning Together

Bijeenkomst 3 maart

Sprekers:
NJI: Anita Kraak en Hans Nusse
Learning Together: Jos Coenen
De inspectie, Marianne Boelema

Experts:
Baukje Vermeiden, gedragswetenschapper en een van de grondleggers Learning Together in NL
Rene Peeters, landelijk bestuurlijk aanjager samenwerking onderwijs, kinderopvang, jeugdzorg
Bart van Kessel, directeur Stichting Gedragswerk (thuiszitters)

Deelnemers vanuit:
onderwijs, bestuurders uit het zorg voor jeugddomein, inspectie gezondheidszorg en jeugd, gemeenten en andere overheden betrokken bij de zorg voor jeugd

N=1, begin klein, wat zou je zelf kunnen doen?

Leren met impact begint bij jezelf, verantwoordelijkheid nemen en persoonlijke drijfveren

 <p>Ander perspectief verschillende perspectieven bekijken, nieuwsgierigheid, open staan, geraakt worden</p>	 <p>Leiding nemen voortouw nemen, voorop lopen, lef hebben, leren van fouten</p>	 <p>Leren uit de praktijk situaties verhelderen, analyseren onderliggende patronen ontdekken, persoonlijke verhalen delen</p>	 <p>Kwetsbaar zijn erkennen dat het beter kan</p>	 <p>Evalueren, checken controleren of bedoeling gediend is en hoe het (direct) beter kan</p>	
 <p>Verbinden zoeken naar de juiste mensen en organisaties die elkaar versterken, gelijkwaardigheid</p>	 <p>Inspireren waarde-gedreven, visie aanwakkeren leren, ideeën positieve energie vertrouwen in de toekomst</p>	 <p>Voorbeeld zijn goede voorbeeld geven zichtbaarheid, eerlijkheid, kwetsbaarheid, jezelf als instrument</p>	 <p>Verleiden leren zo waardevol eenvoudig en leuk als mogelijk, positieve impact vieren</p>	 <p>Creativiteit innovatieve oplossingen buiten de gebaande paden en organisaties denken, anders durven</p>	 <p>Faciliteren ruimte en tijd geven mogelijkheden voor echte verandering</p>

van N=1 naar N=veel Hoe kun je leren met impact vergroten?

Een gezamenlijke bedoeling en waarden, een omgeving en cultuur waarin je samen leert en ontwikkelt

 <p>Zonder oordeel cultuur die open staat voor andere perspectieven, afweging op basis van een gezamenlijke bedoeling</p>	 <p>Anders mag cultuur waarin meningsverschillen en fouten gezien worden als leermomenten</p>	 <p>Verantwoordelijkheid moed: durf te staan voor je verantwoordelijkheid</p>	 <p>Vertrouwen vertrouwen dat we verschil kunnen maken vertrouwen in elkaar, veiligheid, eerlijkheid</p>	 <p>Anders verantwoord commitment nodig voor gezamenlijke bedoeling, verantwoording draagt bij aan de bedoeling van hulpverlening</p>
 <p>Heldere bedoeling aanwakkeren leren, ideeën positieve energie, gezamenlijk doel</p>	 <p>Samen elkaar vasthouden, ook als het moeilijk is, samen verantwoordelijkheid oppakken</p>	 <p>Continuïteit ervaring in praktijk verbreden naar betekenis voor iedereen, organisatie en systeem, geduld tijd en commitment nodig</p>	 <p>Positiviteit zowel leerproces als de impact zichtbaar maken, succes vieren, verandering zo eenvoudig, positief en waardevol mogelijk maken</p>	 <p>Aandacht ruimte en tijd geven voor het andere gesprek, de verdieping, langzame vragen</p>